

Sustainaweekly

Aantal warmtepompen neemt verder toe

- ▶ **Beleid & Regelgeving:** De Europese autoriteiten hebben vorige week een geactualiseerde verklaring gepubliceerd over de toepassing van de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR). De SFDR heeft tot doel verplichte ESG-openbaarmakingsvereisten op te leggen aan participanten op financiële markten en financieel adviseurs. We bekijken enkele van de uitdagingen waarmee beleggers worden geconfronteerd.
- ▶ **Bedrijven en sector nieuws:** Warmtepompen winnen aan populariteit en belang in de transitie van de gebouwde omgeving en de stijgende trend zal zich voortzetten. De installatie van warmtepompen kan een goede stap zijn richting CO2-neutraliteit. Maar tegelijkertijd vereist dit een hogere energie-efficiëntie van gebouwen door middel van isolatie.
- ▶ **ESG in figuren:** In een vast onderdeel van onze *Weekly* presenteren we enkele grafieken met de belangrijkste indicatoren voor ESG-financiering en de energietransitie.

In onze nieuwste editie van de Sustainaweekly presenteren we een analyse van warmtepomptrends in Nederland, waar een sterk stijgende lijn vorm begint te krijgen en zich zal voortzetten. Met de juiste subsidieregelingen moet het mogelijk zijn om vanaf 2024 minimaal 100.000 warmtepompen per jaar te plaatsen. Ondanks dat de investeringen in warmtepompen zullen blijven toenemen, zal het nog even duren voordat de grote schaal bereikt is. De vraag is momenteel zo groot dat er een groot tekort aan installateurs is. Bovendien is de netwerkcapaciteit nog onvoldoende om een grotere schaal van warmtepompen te bedienen. Om hierin een goede balans te vinden, zijn energiezuinige gebouwen cruciaal. En dat begint al bij isolatiemaatregelen en het plaatsen van zonnepanelen. Wat de regelgeving betreft, beoordelen we de uitdagingen voor beleggers van de SFDR, die vereisten voor duurzame openbaarmakingen voor participanten op financiële markten vastlegt.

Veel leesplezier en, zoals altijd, laat het ons weten als je feedback hebt!

Nick Kounis, Hoofd Financial Markets & Sustainability Research | nick.kounis@nl.abnamro.com

ESA dringt er bij investeerders op aan om de concept-RTS te gebruiken voor aanstaande rapportagevereisten

Larissa de Barros Fritz – ESG & Corporates Strategist | larissa.de.barros.fritz@nl.abnamro.com

- ▶ **De drie Europese toezichthoudende autoriteiten (EBA, EIOPA en ESMA - ESA) hebben vorige week een geactualiseerde verklaring gepubliceerd over de toepassing van de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR)**
- ▶ **De SFDR heeft tot doel ESG-openbaarmakingsvereisten op te leggen aan participanten op financiële markten en financieel adviseurs**
- ▶ **De ESA heeft de opdracht gekregen om de inhoud, presentatie en methodologie van bepaalde rapportagevereisten te ontwikkelen, waarvoor vorig jaar een concept is ingediend**
- ▶ **Terwijl de definitieve tekst wacht op goedkeuring van de Europese Commissie (EC), dringt de ESA er bij investeerders op aan om het concept te gebruiken voor toekomstige rapportages**
- ▶ **Onzekerheid op het gebied van regelgeving, evenals over specifieke rapportagevereisten onder de SFDR, blijft een uitdaging voor beleggers**

De drie Europese toezichthoudende autoriteiten (EBA, EIOPA en ESMA – ESA's) hebben vorige week een bijgewerkte verklaring bekendgemaakt over hoe de *Sustainable Finance Disclosure Regulation* (SFDR, zie [hier](#)) moeten worden toegepast. In deze publicatie gaan we in op wat de SFDR is, wat de relatie is met de taxonomieverordening, evenals een korte samenvatting van de relevante tijdlijnen en openbaarmakingsvereisten voor participanten op financiële markten.

Wat is de SFDR?

De SFDR is een verordening op EU-niveau die ESG-openbaarmakingsvereisten oplegt aan participanten op financiële markten en financieel adviseurs. De focus ligt hierbij op informatie over duurzaamheidseffecten van investeringen van bijvoorbeeld vermogensbeheerders, kredietinstellingen die portefeuillebeheer verzorgen, beleggingsfondsen, verzekeraars, enz. – hierna genoemd als 'investeerders'. Het doel is om de transparantie te vergroten over welk beleid beleggers hanteren bij hun investeringsbeslissingen. Dit omvat bijvoorbeeld (i) de integratie van duurzaamheidsrisico's, (ii) de overweging van nadelige gevolgen voor de duurzaamheid, en (iii) het verstrekken van informatie gerelateerd aan duurzaamheid (inclusief duurzame beleggingsdoelstellingen), allemaal met betrekking tot financiële producten. De vereiste ESG-openbaarmakingen onder de SFDR worden zowel op ondernemings- als productniveau vastgesteld.

De SFDR is op 10 maart 2021 in werking getreden.

Wat is de relatie tussen SFDR en de Taxonomieverordening?

Zoals we in eerdere publicaties opmerkten, schept de Taxonomieverordening, ingevoerd in 2020, een kader om "duurzaam beleggen te faciliteren" door middel van het vaststellen van een definitie van "milieuvriendelijke" activiteiten (de EU-taxonomie). Net als de SFDR verplicht deze verordening beleggers ook om informatie met betrekking tot hun investeringen in financiële producten openbaar te maken (Artikelen 5 en 6). Beleggers maken bijvoorbeeld (i) het aandeel van investeringen in ecologisch duurzame economische activiteiten openbaar, als percentage van alle investeringen; en (ii) een bevestiging dat deze investeringen in ecologisch duurzame economische activiteiten "geen significante schade aanrichten", zoals gespecificeerd in de verordening. Er is dus enige overlap tussen beide regelingen.

Belangrijk om op te merken is dat de SFDR is gemaakt met het doel om meer gedetailleerde en uitgebreide ESG-openbaarmakingsvereisten vast te stellen dan de taxonomieverordening. Om te zorgen voor harmonisatie streeft de SFDR er echter ook naar om het zoveel mogelijk te verweven met de bestaande Taxonomieverordening.

De Taxonomieverordening is van kracht vanaf 1 januari 2022.

Wat zijn de openbaarmakingsvereisten onder de SFDR en wanneer moeten participanten op financiële markten hierover rapporteren?

Een reeks openbaarmakingsvereisten (of rapportagevereisten) zoals uiteengezet in de SFDR zijn al van toepassing sinds 10 maart 2021, toen de verordening van kracht werd. Deze omvatten de zogenaamde "SFDR-niveau 1"-openbaarmakingen, die op beleggersniveau moeten worden gerapporteerd.

Hieronder hebben we enkele van de 'niveau 1' openbaarmakingsvereisten uitgelicht volgens de SFDR.

Niveau 1 toelichtingen (van toepassing vanaf 10 maart 2021)

Beleggers zullen het volgende bekendmaken:

- Informatie over de integratie van duurzaamheidsrisico's in hun beleid
- Informatie over de identificatie van de belangrijkste nadelige duurzaamheidseffecten en indicatoren, inclusief een beschrijving van deze negatieve impact
- Een verklaring over het due-diligencebeleid met betrekking tot de nadelige effecten van investeringsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren (algemeen bekend als 'Belangrijkste nadelige effecten'), waarin rekening wordt gehouden met de omvang, aard en schaal van deze activiteiten en de soorten financiële producten. Of, in het geval dat negatieve effecten op duurzaamheidsfactoren niet worden overwogen, een duidelijke reden waarom dit het geval is, inclusief of ze van plan zijn om deze in de toekomst in overweging te nemen (van toepassing vanaf 30 juni 2021 voor beleggers met meer dan 500 werknemers).
- Informatie over of, en zo ja 'hoe', investeringen duurzaamheidsfactoren nadelig beïnvloeden (van toepassing vanaf 30 december 2022 voor beleggers die wel rekening houden met nadelige effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren; van toepassing vanaf 10 maart 2021 voor degenen die dit niet doen).
- Informatie over hoe beloningsbeleid consistent is met de integratie van duurzaamheidsrisico's
- Informatie over hoe duurzaamheidsrisico's worden geïntegreerd in investeringsbeslissingen en de resultaten van de beoordeling van de mogelijke effecten van duurzaamheidsrisico's op het rendement van de financiële producten

Aanvullende (meer gedetailleerde) openbaarmakingen zijn in de toekomst van toepassing, genaamd SFDR level 2 openbaarmakingen. Deze zijn gericht op informatie op zowel ondernemings- als productniveau. Het belangrijkste verschil tussen informatieverstopping op niveau 1 en 2 is dat de laatstgenoemde de manier bepaalt waarop rapporterende entiteiten de nadelige duurzaamheidseffecten van hun beleggingen beoordelen. Dit vereist naast de kwantitatieve, ook kwalitatieve toelichtingen op de uitkomst van die beoordeling. Op niveau 1 zijn de openbaarmakingsvereisten meestal alleen op een 'pas toe of leg uit'-basis.

Bovendien variëren de openbaarmakingsvereisten ook volgens de duurzaamheidsclassificatie van de belegger. Beleggers die bijvoorbeeld financiële producten aanbieden met duurzaamheid als duidelijk doel (Artikel 9 ofwel de "donkergroene" beleggers), moeten ook het aandeel van investeringen in milieuvriendelijke economische activiteiten bekendmaken. Dit is niet het geval voor beleggers die financiële producten/portefeuilles aanbieden die alleen ecologische en sociale kenmerken bevorderen (artikel 8 ofwel de "lichtgroene" beleggers).

Zie onderstaande voorbeelden van niveau 2 openbaarmakingen:

Niveau 2 openbaarmakingen

Beleggers zullen het volgende bekendmaken:

- Een verklaring dat het financiële product of de investering voldoet aan het principe 'doe geen significante schade' van de Taxonomieverordening
- Binnen de verklaring over due diligence-beleid met betrekking tot de negatieve effecten van investeringsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren (niveau 1 openbaarmaking), moet de belegger duurzaamheidsindicatoren bekendmaken met betrekking tot ongunstige effecten (i) op het klimaat en andere milieu gerelateerde negatieve effecten en (ii) op het gebied van sociale en werknemersaangelegenheden, respect voor mensenrechten, anticorruptie en anti-omkoping

- Informatie over hoe financiële producten ecologische of sociale kenmerken bevorderen (alleen van toepassing op artikel 8-beleggers)
- Informatie over hoe financiële producten zijn afgestemd op duurzame beleggingsdoelstellingen (als het bijvoorbeeld de doelstelling is om de CO₂-uitstoot te verminderen, moet de belegger een visie geven op hoe dit bijdraagt aan het bereiken van de lange termijn doelstellingen voor de opwarming van de aarde van de Akkoorden van Parijs, alleen van toepassing op artikel 9-beleggers)
- Informatie over het aandeel investeringen in ecologisch duurzame economische activiteiten, als percentage van de totale investeringen (alleen van toepassing op artikel 9 investeerders)

Wat is de rol van ESA?

Informatieverschaffing op niveau 2, zoals hierboven aangegeven, vereist de ontwikkeling van een methodologie die specificeert hoe deze items precies moeten worden beoordeeld (en gemeten), vooral met betrekking tot kwantitatieve beoordelingen. Dit worden "Regulatory Technical Standards" (RTS) genoemd, waarvoor de ESA verantwoordelijk is. De ESA moest voorstellen indienen voor deze RTS voor alle relevante artikelen in de SFDR (gerelateerd aan niveau 2-rapportages), wat in twee delen is gedaan: één gepubliceerd op 4 februari 2021 en de andere op 22 oktober 2021. De concepten moeten worden beoordeeld en uiteindelijk worden aangenomen door de EC, die tot januari van dit jaar de tijd had om eventuele bezwaren tegen de concept-RTS weer te geven. Aangezien de EC dit niet heeft gedaan, wordt daarom later dit jaar een Verordening van de EC verwacht met daarin de RTS (de "RTS-verordening"). U kunt de concept-RTS van de ESA [hier](#) en [hier](#) vinden.

Verder heeft de EC in november vorig jaar bekend gemaakt dat de toepassingsdatum van de RTS 1 januari 2023 zal zijn, terwijl dit oorspronkelijk 1 januari 2022 was. Het is niet de eerste keer dat er vertraging optreedt in de uitvoering. Desalniettemin heeft de ESA in de vorige week uitgebrachte verklaring er bij marktpartijen op aangedrongen om de concept-RTS toe te passen als voorbereiding op de niveau 2-openbaarmakingen in de periode van 10 maart 2021 tot januari 2023. Bovendien heeft de ESA beleggers ook geadviseerd om gebruik te maken van de concept-RTS voor rapportage volgens de taxonomieverordening. Dit adviseert zij omdat de openbaarmakingen op grond van de Taxonomieverordening (Artikel 5 en 6, zoals we hierboven vermeldden) al van toepassing zijn per 1 januari 2022.

Wat zijn de huidige uitdagingen van de SFDR?

De kernboodschap van de ESA-verklaring was dat de toepassing van de SFDR (evenals die van Artikel 5 en 6 van de Taxonomieverordening, die vanaf dit jaar al van toepassing is) niet mag afhangen van de formele vaststelling en inwerkingtreding van de RTS wetgeving. Dit brengt het risico met zich mee dat de uiteindelijke RTS anders zal zijn. Bovendien betekent dit dat beleggers zullen moeten vertrouwen op een rapport dat nog niet is goedgekeurd door het Europees Parlement en de Europese Raad, terwijl de verordening al wel van kracht is. Ook belangrijk om op te merken is dat zelfs na de goedkeuring van de RTS-verordening, EU-wetgevers tot drie maanden de tijd hebben om deze nog te veranderen.

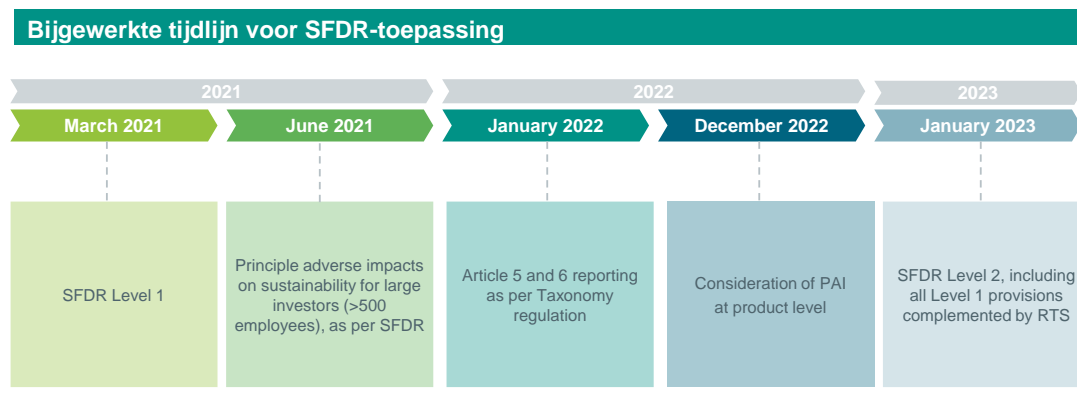
Dit, in combinatie met de regelmatige vertragingen bij de toepassing van de RTS (en onduidelijkheid over de vraag of de verordening voor het einde van dit jaar van kracht zal zijn), heeft geleid tot onzekerheid over de regelgeving bij investeerders. De toegestane flexibiliteit resulteert waarschijnlijk ook in meer differentiatie (en verschillen) in termen van rapportage. Dit roept vragen op ter verduidelijking van wat er precies van beleggers wordt verwacht op het gebied van SFDR-rapportage. Beleggers moeten immers al informatie vrijgeven op grond van de Taxonomieverordening artikel 5 en 6, waarvoor ze dezelfde RTS moeten gebruiken. De verklaring van de ESA laat daarom enige flexibiliteit toe over hoe de concept-RTS zal worden toegepast. Dit betekent dus dat beleggers bijvoorbeeld kwalitatieve informatie kunnen opnemen over de bepaling van de taxonomie-afstemming van producten, maar dat deze informatie waarschijnlijk nogal gefragmenteerd zal zijn.

Een ander aandachtspunt is dat ESA geen publicatiedatum heeft gegeven voor de gedetailleerde RTS en evenmin duidelijkheid geeft over de frequentie van de rapportages. De verklaring maakte weliswaar duidelijk dat rapportage op niveau 2 vanaf 1 januari 2023 zou moeten plaatsvinden, maar specificeert niet of dit bijvoorbeeld op kwartaal- of jaarbasis moet gebeuren (d.w.z. tegen eind maart of uiterlijk eind december 2023).

Bovendien, zoals we eerder hebben opgemerkt, variëren de openbaarmakingsvereisten afhankelijk van de classificatie van beleggers ("donkergroen" voorbeleggers die voldoen aan artikel 9 van de SFDR, "lichtgroen" voor degenen die voldoen aan artikel 8, of "neutraal" voorbeleggers die noch aan artikel 8 noch aan 9 voldoen en daarom alleen de rapportageverplichtingen uit hoofde van artikel 6 hoeven na te komen). Bovendien wordt de classificatie gedaan op basis van "zelfrapportage", aangezien er nog geen richtlijnen zijn van de EC over hoe de classificatie moet worden vastgesteld.

Een analyse van *Morningstar* eerder dit jaar heeft aangetoond dat meer dan 1.000 fondsen die zichzelf hebben geclassificeerd als "licht" of "donkergroen" onder de SFDR, niet echt in het "groene" kader lijken te passen. *Morningstar* ontdekte problemen na een uitgebreide due diligence bij alle fondsen, waaronder "dubbelzinnige taal in hun juridische dossiers". Deze fondsen hebben ongeveer 1,4 miljard dollar aan activa onder beheer. Het lijkt er dus op dat het een uitdaging blijft om een gemeenschappelijke basis te vinden over wat een duurzame investering is.

Bovendien kan de SFDR-applicatie bijzonder uitdagend zijn voor indextracking en *Exchange Traded Funds* (ETF's). Aangezien dit passieve fondsen zijn en dus niet actief kunnen beslissen over hun beleggingsbeleid, kunnen ze hun strategieën niet aanpassen om te voldoen aan de openbaarmakingsvereisten zoals vermeld in artikel 8 en 9 van de SFDR. Daardoor kon slechts 20% van het vermogen in indexfondsen en ETF's zichzelf classificeren als donker- of lichtgroen. Volgens *Ignites Europe* is dit ongeveer 40% voor actief beheerde fondsen. Dit kan van invloed zijn op toekomstige groei, aangezien de vraag van beleggers naar duurzame fondsen in de toekomst zal toenemen.

Bron: EBA, ABN AMRO Economisch Bureau

Opschaling van de investeringen in warmtepompen zet door

Casper Burgering – Economic Transition Economist | casper.burgering@nl.abnamro.com

- ▶ **Warmtepompen winnen aan populariteit en belang**
- ▶ **De groei van het aantal geïnstalleerde warmtepompen ligt hoger bij niet-woningen dan bij woningen**
- ▶ **Met de installatie van warmtepompen kan een goede stap gezet worden richting koolstofneutraliteit**
- ▶ **Maar dit vereist tegelijkertijd een hogere energie-efficiëntie van gebouwen door isolatie**

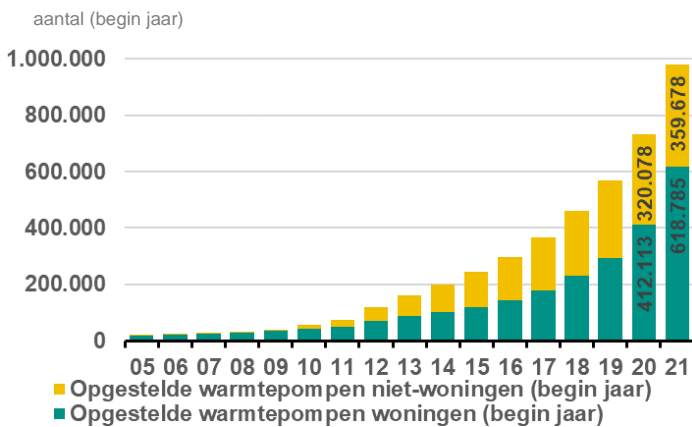
Warmtepompen worden populairder

De gebouwde omgeving is een grote verbruiker van gas in Europa. Zo'n 40% van het totale gasverbruik in de EU gaat naar de gebouwde omgeving. Het overgrote deel daarvan is bedoeld voor het verwarmen van de ruimtes. Maar veel van dat gas komt momenteel uit Rusland en de Europese Commissie (EC) wil afhankelijkheid van die stroom de komende jaren versneld afbouwen, als onderdeel van haar *REPowerEU*-plan (zie [hier](#) de uitwerking daarvan). Om deze transitie waar te maken krijgen warmtepompen steeds meer aandacht. Daarnaast spelen warmtepompen een rol bij het bereiken van de koolstofarme toekomst van de EU. Reden genoeg voor de EC om de uitrol van warmtepompen te versnellen.

Een voordeel van veel warmtepompen is dat een groot deel van de benodigde energie voor de warmtepompen om gebouwen te verwarmen afkomstig kan zijn uit hernieuwbare energiebronnen. Dit aandeel varieert en hangt sterk samen met de tijd van het jaar en ook het type pomp. Vast staat in ieder geval dat de hoeveelheid fossiele brandstoffen die wordt verbrand bij gebruik van een traditionele gasboiler aanzienlijk vermindert.

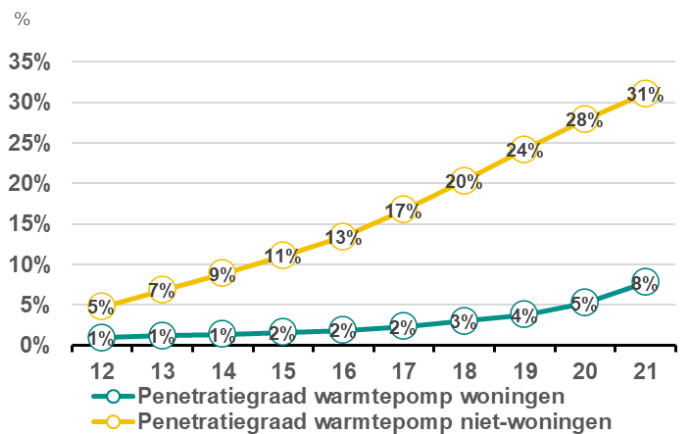
Een andere reden waarom investeren in warmtepompen interessant is, komt doordat ze relatief eenvoudig op grotere schaal kunnen worden ingezet. Dit betekent dat ze kunnen worden gebruikt in grote commerciële gebouwen of gebouwen met meerdere woningen. Een netwerk van warmtepompen is een efficiënte manier om de CO₂-uitstoot sneller te verminderen en tegelijkertijd de kosten te drukken.

Aantal warmtepompen woningen en niet-woningen

Bron: CBS, ABN AMRO Economisch Bureau

Penetratiegraad warmtepomp

Bron: CBS, ABN AMRO Economisch Bureau

Het aantal warmtepompen is de afgelopen jaren flink gestegen in de gebouwde omgeving. In de afgelopen 15 jaar zijn er 30 keer meer warmtepompen geïnstalleerd in woningen. Bij niet-woningen is het aantal warmtepompen nog harder gegroeid. Daar zijn sinds 2006 ruim 117 keer meer warmtepompen geïnstalleerd. Niet-woningen zijn in dit geval utiliteitsgebouwen, kassen en stallen. Bij utiliteitsgebouwen moet gedacht worden aan verblijfsruimten die een andere functie hebben dan wonen, zoals kantoren, ziekenhuizen, sporthallen en scholen. De groei van het aantal warmtepompen zet door de komende jaren, mede gevoed door klimaatbeleid en wordt momenteel versterkt door de geopolitieke stress en de hoge gasprijzen. Dit betekent dat het totaal aantal geïnstalleerde warmtepompen in 2022 ruim boven de 1.000.000 gaat uitkomen.

De penetratiegraad van de warmtepomp – dit is de mate waarin de warmtepomp is doorgedrongen binnen de gebouwde omgeving – is met de groei van de geïnstalleerde warmtepompen in de afgelopen jaren eveneens toegenomen. Ook hier is een groot verschil waar te nemen tussen woningen en niet-woningen. In de afgelopen tien jaar is het aandeel van warmtepompen ten opzichte van het aantal woningen met 7%-punt toegenomen en bij niet-woningen is dat 26%-punt. Het verschil van groeitempo tussen beide typen gebouwen komt niet alleen door de hoogte van de investeringen voor een

warmtepomp en de financiële draagkracht van de eigenaren of gebruiker. Ook speelt hier de verplichting om kantoren naar maximaal label C te brengen in of vóór 2023 een grote rol. Met de relatief hoge gasprijzen van dit moment wordt overigens de terugverdientijd flink verkort, dat voor een investeringsprikkel zorgt. Maar daartegenover staat dat de kosten voor het maken van warmtepompen ook zijn toegenomen, wat het prikkeffect weer deels dempt.

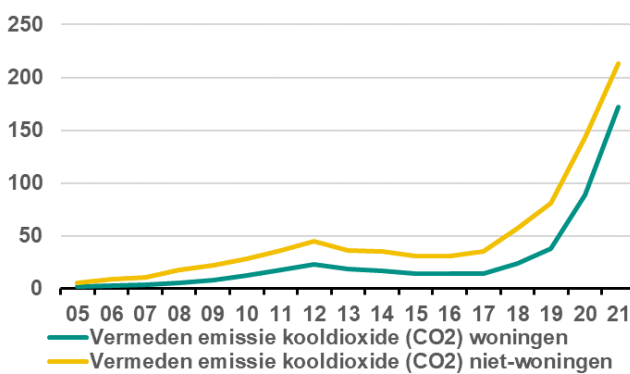
Maatschappelijke winst

Met de installatie van warmtepompen kan een goede stap gezet worden richting koolstofneutraliteit, mits de warmtepompen worden aangedreven door hernieuwbare energiebronnen. Belangrijk is in dit geval dat de wind- en zonnecapaciteit moet worden opgeschaald de komende jaren. Maar per saldo zijn de warmtepompen slechts een deel van de koolstofarmepuzzel voor de gebouwde omgeving en het terugdringen van de gasvraag tot bijna nul. Daar is meer voor nodig. Het moet bijvoorbeeld ook plaatsvinden in tandem met meer efficiencymaatregelen in de gebouwde omgeving. Dit betekent dat hogere energie-efficiëntie van gebouwen door isolatie meer aangemoedigd en financieel gestimuleerd moet worden.

Carbon Trust – een onafhankelijke Britse adviesorganisatie die als missie heeft om de overgang naar een koolstofarme economie te versnellen – heeft berekend dat warmtepompen een groot potentieel hebben om een CO₂ te besparen. De inzet van warmtepompen kan leiden tot 65% reductie in CO₂ in vergelijking met een gasboiler met A-classificatie en zelfs tot 70% in vergelijking met elektrische verwarming.

Vermeden CO₂ emissies door warmtepomp

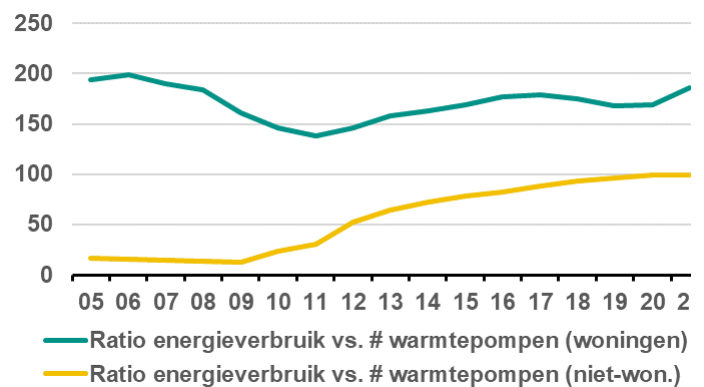
mln kg CO₂

Bron: CBS, ABN AMRO Economisch Bureau

Gemiddeld verbruik elektriciteit en gas per warmtepomp

verbruik elektriciteit en gas warmtepomp (in TJ) versus aantal warmtepompen

Bron: CBS, ABN AMRO Economisch Bureau

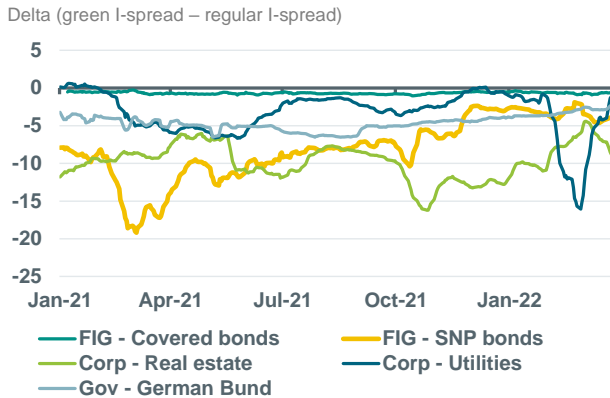
Dit effect is deels te zien in de vermeden CO₂-emissies met de installatie door warmtepompen, zowel bij woningen als bij niet-woningen. Het verbruik van fossiele brandstoffen – via de conventionele gasboiler – is door de tijd afgenomen. De efficiency van veel warmtepompen is door de tijd toegenomen en dit draagt bij aan de reductie in CO₂-uitstoot. Een acceleratie van de vermeden CO₂-uitstoot bij niet-woningen is echter pas na 2017 te zien. Bij woningen is dat vanaf 2019. Veel warmtepompen zijn afhankelijk van de inzet van elektriciteit en ook aardgas. Dit zijn vooral de hybride warmtepompen die in woningen zijn geplaatst, waarvoor een gasaansluiting nodig blijft. De lucht/water en de lucht/lucht warmtepompsystemen gebruiken voor een deel elektriciteit, want de compressor van de warmtepomp heeft stroom nodig. Dit geldt ook voor de geothermische en de water/water warmtepompen, maar beide gebruiken minder stroom dan de lucht/water en de lucht/lucht varianten. De geothermische pompen zijn ideaal voor nieuwbouw of grootschalige renovaties.

Netbeheer Nederland, Techniek Nederland en Natuur & Milieu lanceerde in 2021 een plan om in 2030 tot 2 miljoen hybride warmtepompen te installeren. Aan de hand van een subsidieregeling van de overheid zou de installatie van minimaal 100.000 warmtepompen per jaar vanaf 2024 mogelijk moeten zijn.

Ondanks dat de investeringen in warmtepompen verder zullen toenemen, gaat het nog wel even duren voordat de grote schaal is bereikt. De vraag is momenteel zo hoog dat er een groot gebrek ontstaat aan installateurs. Een bovendien schiet de netwerkcapaciteit nog steeds tekort om een grotere schaal aan warmtepompen te bedienen. Om een goede balans hierin te krijgen, zijn zeer energie-efficiënte gebouwen cruciaal. En dit begint bij isolatiemaatregelen en de installatie van zonnepanelen.

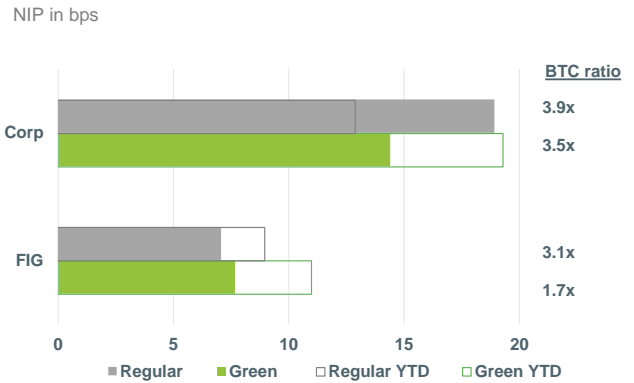
ESG in grafieken (Engels)

ABN AMRO Secondary Greenium Indicator

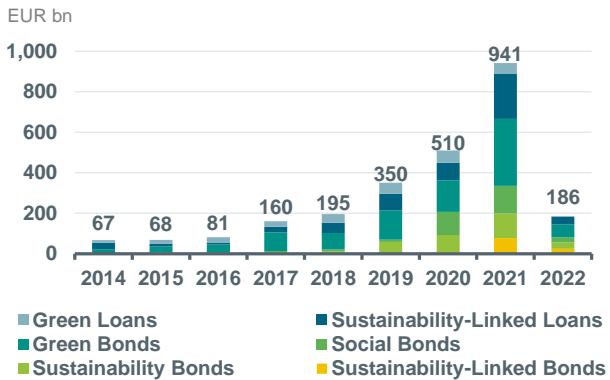
Note: Secondary Greenium indicator for Corp and FIG considers at least five pairs of bonds from the same issuer and same maturity year (except for Corp real estate, where only 3 pairs were identified). German Bund takes into account the 2030s and 2031s green and regular bonds. Delta refers to the 5-day moving average between green and regular I-spread. Source: Bloomberg, ABN AMRO Group Economics

ABN AMRO Weekly Primary Greenium Indicator

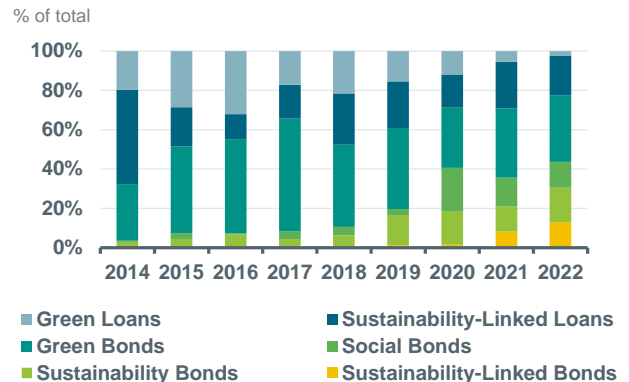
Note: Data until 31-3-22. BTC = Bid-to-cover orderbook ratio. Source: Bloomberg, ABN AMRO Group Economics.

Sustainable debt market overview

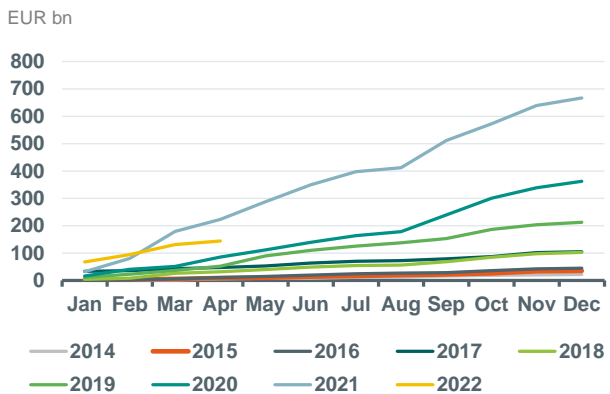
Source: Bloomberg, ABN AMRO Group Economics

Breakdown of sustainable debt by type

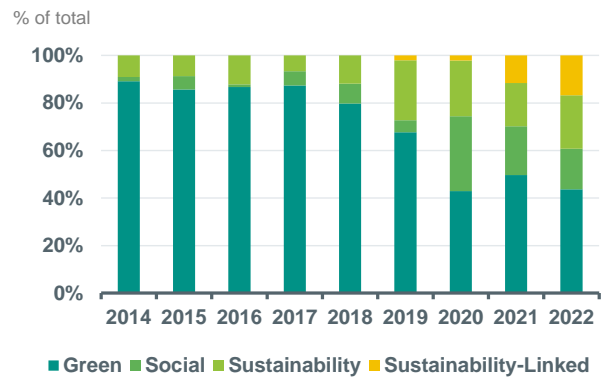
Source: Bloomberg, ABN AMRO Group Economics

YTD ESG bond issuance

Source: Bloomberg, ABN AMRO Group Economics

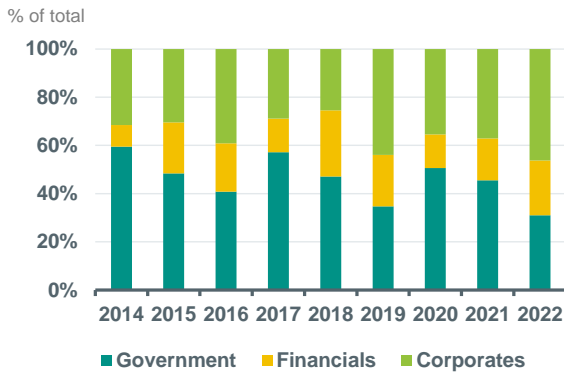
Breakdown of ESG bond issuance by type

Source: Bloomberg, ABN AMRO Group Economics

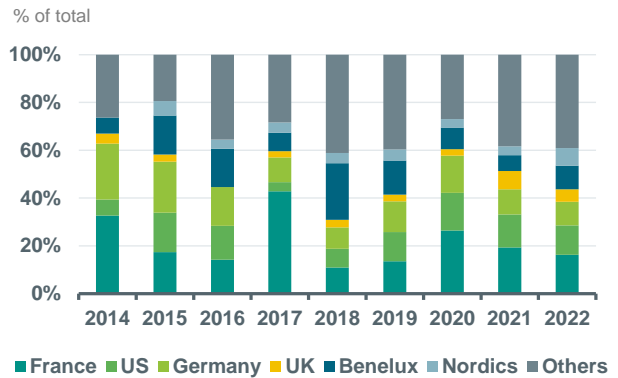
Figures hereby presented take into account only issuances larger than EUR 250m and in the following currencies: EUR, USD and GBP.

Breakdown of ESG bond issuance by sector

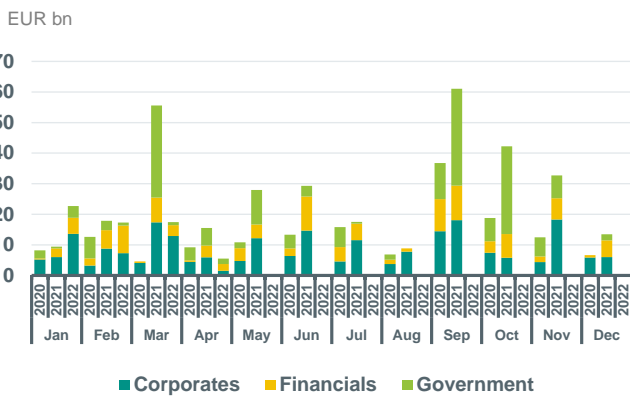
Source: Bloomberg, ABN AMRO Group Economics

Breakdown of ESG bond issuance by country

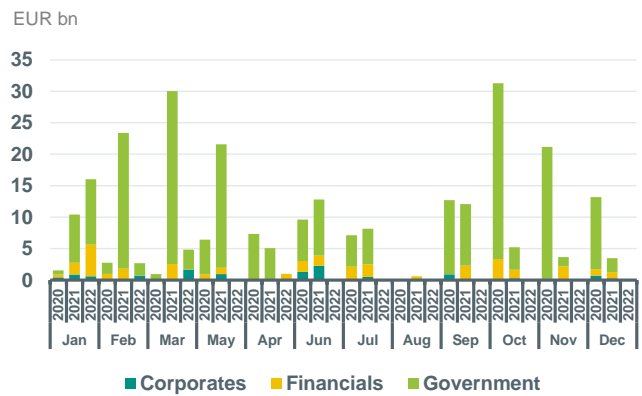
Source: Bloomberg, ABN AMRO Group Economics

Monthly Green Bonds issuance by sector

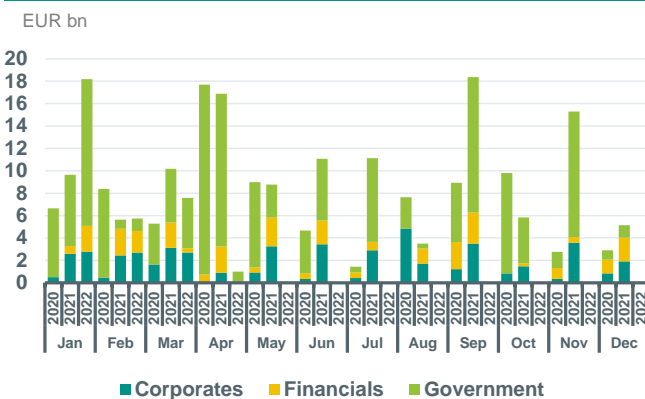
Source: Bloomberg, ABN AMRO Group Economics

Monthly Social Bonds issuance by sector

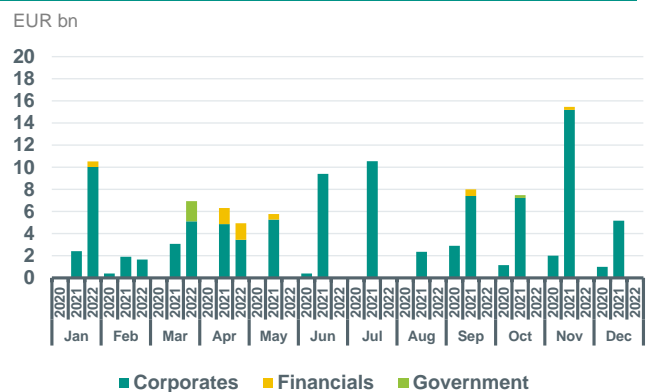
Source: Bloomberg, ABN AMRO Group Economics

Monthly Sustainability Bonds issuance by sector

Source: Bloomberg, ABN AMRO Group Economics

Monthly Sust.-Linked Bonds issuance by sector

Source: Bloomberg, ABN AMRO Group Economics

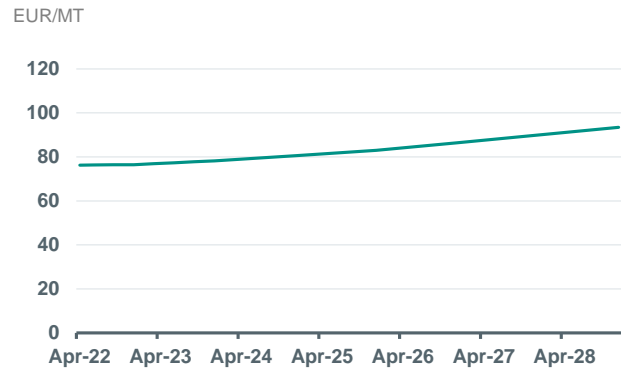
Figures hereby presented take into account only issuances larger than EUR 250m and in the following currencies: EUR, USD and GBP.

Carbon contract current prices (EU Allowance)

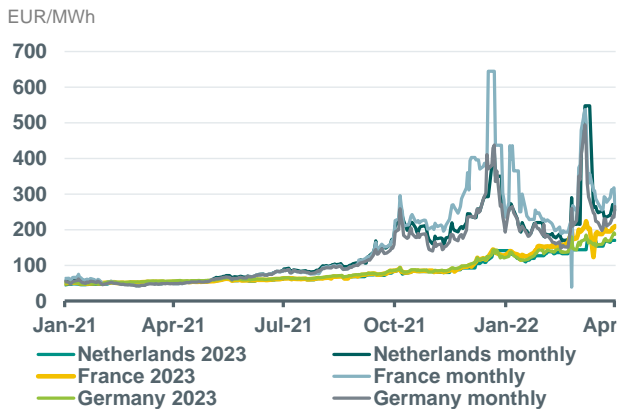
Source: Bloomberg, ABN AMRO Group Economics

Carbon contract future prices (EU Allowance)

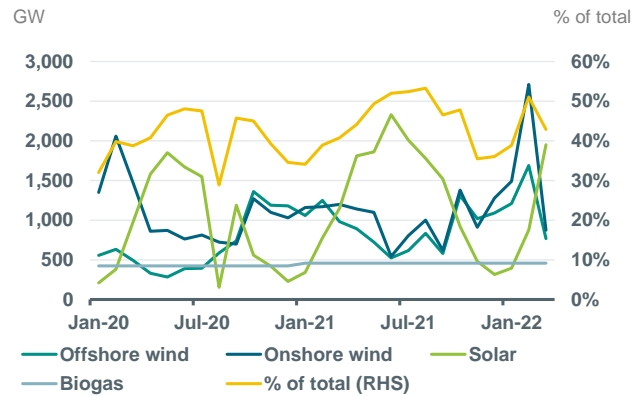
Source: Bloomberg, ABN AMRO Group Economics

Electricity power prices (monthly & cal+1 contracts)

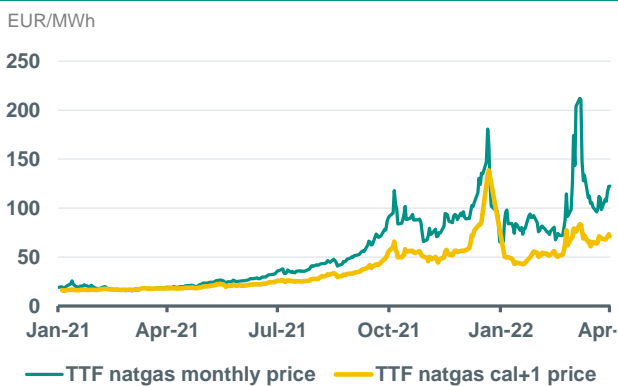
Source: Bloomberg, ABN AMRO Group Economics. Note: 2023 contracts refer to cal+1

Electricity generation from renewable sources (NL)

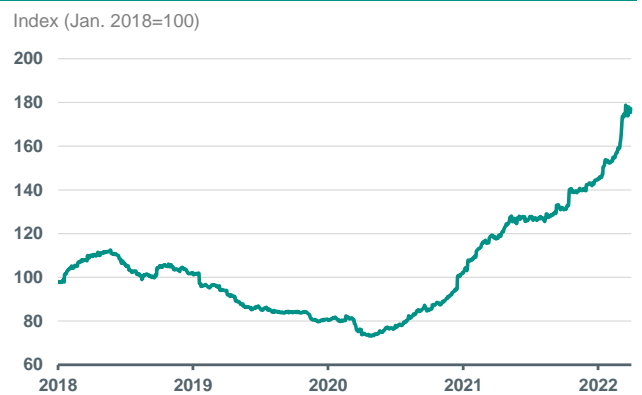
Source: Energieopwek (Klimaat-akkoord), ABN AMRO Group Economics

TTF Natgas prices

Source: Bloomberg, ABN AMRO Group Economics

Transition Commodities Price Index

Note: Average price trend of 'transition' commodities, such as: corn, sugar, aluminium, copper, nickel, zinc, cobalt, lead, lithium, manganese, gallium, indium, tellurium, steel, steel scrap, chromium, vanadium, molybdenum, silver and titanium. Source: Refinitiv, ABN AMRO Group Economics

DISCLAIMER

ABN AMRO Bank
Gustav Mahlerlaan 10 (visiting address)
P.O. Box 283
1000 EA Amsterdam
The Netherlands

This material has been generated and produced by a Fixed Income Strategist ("Strategists"). Strategists prepare and produce trade commentary, trade ideas, and other analysis to support the Fixed Income sales and trading desks. The information in these reports has been obtained or derived from public available sources; ABN AMRO Bank NV makes no representations as to its accuracy or completeness. The analysis of the Strategists is subject to change and subsequent analysis may be inconsistent with information previously provided to you. Strategists are not part of any department conducting 'Investment Research' and do not have a direct reporting line to the Head of Fixed Income Trading or the Head of Fixed Income Sales. The view of the Strategists may differ (materially) from the views of the Fixed Income Trading and sales desks or from the view of the Departments conducting 'Investment Research' or other divisions

This marketing communication has been prepared by ABN AMRO Bank N.V. or an affiliated company ('ABN AMRO') and for the purposes of Directive 2004/39/EC has not been prepared in accordance with the legal and regulatory requirements designed to promote the independence of research. As such regulatory restrictions on ABN AMRO dealing in any financial instruments mentioned in this marketing communication at any time before it is distributed to you do not apply.

This marketing communication is for your private information only and does not constitute an analysis of all potentially material issues nor does it constitute an offer to buy or sell any investment. Prior to entering into any transaction with ABN AMRO, you should consider the relevance of the information contained herein to your decision given your own investment objectives, experience, financial and operational resources and any other relevant circumstances. Views expressed herein are not intended to be and should not be viewed as advice or as a recommendation. You should take independent advice on issues that are of concern to you.

Neither ABN AMRO nor other persons shall be liable for any direct, indirect, special, incidental, consequential, punitive or exemplary damages, including lost profits arising in any way from the information contained in this communication.

Any views or opinions expressed herein might conflict with investment research produced by ABN AMRO.

ABN AMRO and its affiliated companies may from time to time have long or short positions in, buy or sell (on a principal basis or otherwise), make markets in the securities or derivatives of, and provide or have provided, investment banking, commercial banking or other services to any company or issuer named herein.

Any price(s) or value(s) are provided as of the date or time indicated and no representation is made that any trade can be executed at these prices or values. In addition, ABN AMRO has no obligation to update any information contained herein.

This marketing communication is not intended for distribution to retail clients under any circumstances.

This presentation is not intended for distribution to, or use by any person or entity in any jurisdiction where such distribution or use would be contrary to local law or regulation. In particular, this presentation must not be distributed to any person in the United States or to or for the account of any "US persons" as defined in Regulation S of the United States Securities Act of 1933, as amended.

CONFLICTS OF INTEREST/ DISCLOSURES

This report contains the views, opinions and recommendations of ABN AMRO (AA) strategists. Strategists routinely consult with AA sales and trading desk personnel regarding market information including, but not limited to, pricing, spread levels and trading activity of a specific fixed income security or financial instrument, sector or other asset class. AA is a primary dealer for the Dutch state and is a recognized dealer for the German state. To the extent that this report contains trade ideas based on macro views of economic market conditions or relative value, it may differ from the fundamental credit opinions and recommendations contained in credit sector or company research reports and from the views and opinions of other departments of AA and its affiliates. Trading desks may trade, or have traded, as principal on the basis of the research analyst(s) views and reports. In addition, strategists receive compensation based, in part, on the quality and accuracy of their analysis, client feedback, trading desk and firm revenues and competitive factors. As a general matter, AA and/or its affiliates normally make a market and trade as principal in securities discussed in marketing communications.

ABN AMRO is authorised by De Nederlandsche Bank and regulated by the Financial Services Authority; regulated by the AFM for the conduct of business in the Netherlands and the Financial Services Authority for the conduct of UK business.

Copyright 2022 ABN AMRO. All rights reserved. This communication is for the use of intended recipients only and the contents may not be reproduced, redistributed, or copied in whole or in part for any purpose without ABN AMRO's prior express consent.